

Dveji metai Marshallio planui

Washingtonas. Balandžio 3 d. sukako dveji metai, kai prez. Trumanas pasirašė pagalbos Europai programą, kuri vadinama Marshallio planu. Sukakties proga buv. užs. reik. min. George C. Marshallis, iš kurio pavardės Marshallio plano vardas kilęs, pasakė kalbą, kurioje griežtai pasisakė prieš projektuojamą pagalbos programos apkarpyimą ir pabrėžė: „Kovą mes turime tęsti iki galo.“ JAV užs. reik. min. Achesonas užakcentavo, kad sveika Europa yra svarbi visam pasauliui. Marshallio planas tęsis dar dvejus metus. Tačiau jau dabar šiapus ir anapus Atlanto pastebimas susirūpinimas: kas bus, kai Europos pagalbos programa baigsis?

Marshallio plano rėmuose iki 1950 m. kovo 26 d. ERP valstybėms suteikta 8,6 milijardų dolerių. Daugiausia gavo D. Britanija, toliau Prancūzija, Italija ir Vokietija. Pastorij gavo daugiausia maisto ir žaliavų.

Praeitą savaitę JAV atstovų rūmai tretiesiems Marshallio plano metams paskyrė 2,7 milijardo dolerių; be to, dar 150 milijonų dolerių pervedama iš einamųjų biudžetinių metų.

Norėdamos kovą tarp demokratijos ir komunizmo Vakarų Europoje laimėti, Jungtinės Valstybės negali Europos pagalbos programos nei „silpninti, nei mažinti“, — pabrėžė gen. George Marshallis jo vardu vadinamo plano dvejų metų sukakties proga. Sovietų Sąjungai ir komunizmui savo kalboje jis vadino „priešingąją puse“ arba „atkakliu priešu“.

„Jis kitos pusės man yra aišku, kad reikia laikytis pagalbos programos pabaigos termino (1952 m. birželio 30 d.)“. Jei Europai bus aišku, kad ERP tą dieną tikrai baigsis, tai jos politikai busi aktingesni.

JAV užs. reik. ministeris Achesonas pareiškė, kad sėkmingas Europos atstatymas esąs labai svarbus visam pasauliui, nes Europa esanti „ne tik didžiulė dirbtuvė, bet ir didžiulė rinkla“. JAV užs. reik. ministeris apgailestavo, kad Marshallio plane tegali dalyvauti tik Vakarų Europos valstybės, o sovietų įtakos sferoje atsidūrę kraštai to negali.

Prezidentas Trumanas, kaip INS praneša, savo telegramoje Marshallio plano administratoriui Hoffmannui pabrėžė, kad Marshallio planas daugelį Europos kraštų išgelbėjęs nuo komunizmo pavojaus.

Pastangoms dėl Marshallio plano įpėdinti, daug reikšmės pridūoda Baltųjų Rūmų planas sudaryti ūkinį vyr. štabą, kuris tikrintų visus užsienio, prekybos ir ginklavimo politikos aspektus. Šio ūkinio vyr. štabo priekyje stovi ligšiolinis JAV armijos ministeris Gordonas Gray.

Su šiais planais susiję ir respublikininkų senatoriaus Vandenbergo pasiūlymas, kuriuo norima atkreipti dėmesį į JAV politikos ateities problemas, pasibaigus Marshallio planui. Jis siūlo sudaryti nepartinę komisiją, kuri studijuotų Amerikos —

„didžiausios pasaulio entuziastų tautos ir pastovios taikos ieškotojų avangardo atsakomybę.“ Šis pasiūlymas susikerta su Trumano planais, ir todėl pirmuoju skaitymu atstovų rūmuose buvo atmestas, bet dėl „pomarsalinio“ plano diskusijos tebevyksta.

Staigus bedarbių skaičiaus pakilimas Jungtinėse Valstybėse — lygiai, kaip ir žinios iš Europos — verčia tęsti žemės ūkio ir eksportinei pramonei neišvengiamą tapusią pagalbą užsieniui. Jungtinių Tautų pastangos suintensyvinti prekių apykaitą tarp Rytų ir Vakarų Europos valstybių žlugo dėl rusų užsispyrimo per paskutiniąsias derybas Zenevoje. Ligi šiol eksporto barjerus prieš Rytus statė Vakarai, o dabar jau ir Rytų valstybės nori suvaržyti savo eksportą į Vakarų Europą. Zenevoje, kaip kai kurie Washingtono stebėtojai pareiškia, pasirodė, kad rusai nori „Vakarų Europą priversti badauti“ ir savo satelitams įsąkę maisto produktų perteklių už aukso rublius parduoti į Sov. Sąją arba Kiniją (plačiau dėl kombinacijų su aukso rubliu žiūr. 2 psl.: „Rublis satelitinėse valstybėse“). Iš kitos pusės rusai per savo „intra“ stengiasi iš Marshallio plano

kraštų importuoti pramonės gaminius ir tuo būdu juos vis labiau priristi prie Rytų prekybos bloko.

Norėdami šiai dvigubai Rytų akcijai prieš Marshallio kraštus pasipriešinti, amerikiečiai turi ir toliau be jokios atodairios Vakarų Europą aprūpinti maisto produktais bei žaliavomis, o Marshallio kraštų eksportiniams gaminiams atidaryti rinką Jungt. Valstybėse ir nekomunistinėse kolonijose.

Trumano rūpesčiai

Washingtonas (AP). Prezidentas Trumanas pavedė buv. karo ministeriui Gordonui Gray paruošti planą JAV prekybos balansui išlyginti. Ta proga paskelbtam komunikate aiškina: „Mes dabar per metus eksportuojame apie įvairių vertybių už 16 milijardų dolerių, o importuojame tik už 10 milijardų. Tas 6 milijardų skirtumas iš dalies padengiamas 5 milijardų kreditais. Jei Marshallio planą nepaseks kokia panaši programa, amerikiečių eksportas turės būti smarkiai suvaržytas. Tokia priemonė negalės neišvengiamai neatsiliepti į Amerikos ūkį.“ Daug vilties dedama į Trumano ūkinės programos „4 punktą“, numatantį Amerikos investicijas ūkiniai atsilikusiose šalyse. Gray uždavins ir būsiąs surasti būdą kaip išlyginti amerikiečių prekybinį balansą, kartu nepakenkiant drauginėms kraštams, kad visi galėtų džiaugtis darbu, didesne gamyba ir aukštesniu pragyvenimo lygiu.

Ir Atlanto paktau vieneri metai

Haaga (L). Balandžio 4 d. suėjo vieneri metai nuo Atlanto pakto pasirašymo. Tos sukakties išvakarėse Haagos susirinkę Atlanto pakto valstybių krašto apsaugos ministrai nutarė generalinių štabų išdirbtam Europos gynimo planui. Pasak oficialaus komunikato, tie planai bus toliau tobulinami ir derinami. Tarp kitko nutarta sudaryti fondą kariuomeninių apginklavimų finansuoti.

JAV krašto apsaugos ministeris Johnsonas, kuris pirmininkavo konferencijai, pareiškė, kad JAV jungtinio generalinio štabo viršininkas gen. O. Bradley pirmininkaus dar 6 mėnesius gen. štabų viršininkų komisijai, nes pakto valstybių bendradarbiavimas dar neišėjo iš organizacinės stadijos. Po to sekančioms šešioms mėnesiams pirmininkavimą perims prancūzų generolas Lecheres.

Johnsonas taip pat pareiškė, kad konferencijoje nebuvo svarstomas Vokietijos ir Ispanijos dalyvavimas Vakarų Europos gynime.

Pikantiškos smulkmenos

Amerikiečių agentūra Associated Press paskelbė, kad JAV karinės įstaigos nutarusios britams neteikti jokių karinių informacijų, nes naujas britų karo (sausumos kariuomenės) ministeris, buv. maitinimo ministeris Strachey esąs artimas komunistams. Vėliau tačiau tas nutarimas buvęs pakeistas, nes britų krašto apsaugos ministeris Shinwellis pažadėjęs ypač slaptas informacijas Strachey neperduoti.

Strachey, kuris buvo iš eilės fašistas, o vėliau komunistas, dabar priklauso darbių partijai. Nors jo populiarumas, tvarkant D. Britanijos maitinimo reikalus, ir labai nukentėjo, tačiau vis dėlto per paskutinius rinkimus jis šiaip taip atlaikė savo vietą Zem. Rūmuose.

Jau jį paskyrus karo ministeriu, Amerikoje kilo susijaudinimas. Amerikiečiai ir dabar neslepia savo nepasitenkinimo. Tiesa, krašto apsaugos ministeris Johnsonas pareiškė, kad paslapčių Strachey perdavimas ar neperdavimas priklauso nuo Shinwellio nužiūros, tačiau jis atsiskakė kartu su Shinwelliu pasirašyti atitinkama pareiškima, kuriame iškeliami Strachey nuopelnai amerikiečių-britų-kanadiečių bendradarbiavimui.

Vienas britų vyriausybės informatorius pareiškė, kad britų užsienio reikalų ministerija į Associated Press korespondento pasiteiravimą telefonu atsakiusi, kad visi gandai

apie Strachey ir amerikiečių nenorą su juo pasidalinti karinėmis paslaptimis neatitinka tikrovės. Jei Associated Press direktoria vis dėlto nutarė tas pasakas paskelbti, tai tik galį reikšti, kad „pagarsėjusi Associated Press tiesos meilė tėra vien apsimetimas“.

Associated Press, į tą britų pareiškimą atsakydama, paskelbė, kad ją taip painformavęs vienas aukštasis JAV pareigūnas. Esą, iš pradžių buvo nutarta apie Strachey ir Haagoje slaptai nutartą Vokietijos bei Ispanijos įtraukimą į Atlanto pakto gynybos sistemą neskelbti, bet vėliau, kitam korespondentui Strachey reikalaujant išvilksu viešumon, negalėjo tylėti ir Associated Press.

* Pirmasis laivas su amerikiečių ginklais Europai pereiną šeštadienį atplaukė į Tuniso uostą Bizertą. Tai prancūzų lėktuvnešis „Dixmude“, atgabėjęs amerikinius lėktuvus.

Eisenhoweris kritikuoja JAV kariuomenę

Washingtonas (L). Generolas Eisenhoweris, kalbėdamas senato apcarbavimų komisijoje, pareiškė, kad JAV be reikalo sumažinusios savo karinį biudžetą iš 15 milijardų dolerių iki 13 milijardų. Tiesa, rusai esą perdaug gudrūs ir logiški, kad dabar pradėtų karą, tačiau vis dėlto reikią budėti.

Pasak Eisenhowerio, pagal numatytą biudžetą nebūsią galima išlaikyti labai gerame stovyje 48 aviacijos grupių, taip pat daugiau lėšų reiktų skirti kovos su povandeniniais laivais tyrinėjimui. Taip pat esą negalima sumažinti aviacijos bazių Aliaskoje, nes reikią skaityti su nenumatyto puolimo galimybe. Be to, reikią daugiau dėmesio skirti pramonės mobilizacijos planams.

Eisenhoweris pareiškė, kad aplamai imant karinio biudžeto nėra reikalo ypatingai didinti, pakaktų tik peržiūrėti išlaidų pozicijas ir jas naujai pertvarkyti.

* Amerikiečių, britų ir prancūzų kariuomenės daliniai Berlyne sudarė bendrą generalinį štabą, kuris reikalui esant, turis suderinti tų dalinių veikimą.

AMERIKIEČIŲ AVIACIJOS MANEVRAI

Frankfurtas (L). 200 amerikiečių lėktuvų naikintuvų ir transporto mašinų — antradienį pradėjo 4 dienų manevrus, skrisdami į Dijeną Prancūzijoje ir grįždami atgal, tuo būdu sukardami tą patį atstumą koks yra tarp Frankfurto ir Berlyno.

Adenaueris: „Tvarkykite Europą“

Bonna (L). Vokietijos kancleris dr. Adenaueris sekmadienį suteikė interviu amerikiečių agentūros United Press viceprezidentui A. L. Bradfordui, kuriame pakartotinai reikalavo sudaryti Europos parlamentą. Adenaueris paaiškino, jog vokiečių generolai abejoja, kad amerikiečių aviacijai pavyktų sulaikyti sovietų kariuomenę prie sienos. Pažodžiui Adenaueris pasakė: „Aš negaliu reikalauti, kad amerikiečiai jėga priverstų susivienyti nenorinčią jungtį Europą, tačiau man atrodo, kad JAV iš tikrųjų turėtų priversti Europą susiprasti jos pačios naudai. Iki šiol to padaryta dar nebuvo.“

JAV turinčios siekti, kad Europa vėl pasidarytų jėgos faktorius, kuris tačiau nesudarys gresmės Tarybų Sąjungai. Antrą vertus, JAV negali susitarimu su Tarybų Sąjunga gražinti pastovią taiką. Tokia taika tik tada bus įmanoma, jei egzistuos stipri ir vieninga Europa. Todėl Europoje turi būti įsteigtas parlamentas, kuris savo rankose turėtų nemažą galią. Dabartinis Europos vieningumo aparatas nėra tikslus, nes yra ministerių, atseit, biurokratų tvarkomas. I tokį steigtiną parlamentą Vokietija turi būti priimta lygiomis teisėmis.

Saugumo garantijos
Toliau kancleris reikalavo Vokietijai saugumo garantijos. Vokietijos likimas yra bendras su kitų Vakarų Europos valstybių likimu. Jei ūkinės pastangos nepaseks politinės, ir Marshallio planas bus nesėkmingas. Adenaueris ta proga pastebėjo, kad jis Churchillį laikas „didžiausių mūsų laikų valstybės vyrų“, kuris aiškiai mato tolimesnę įvykių raidą.

Prieš Beviną
Pirmadienį po pietų kancleris Adenaueris, kalbėdamas Münchene Bavarijos krikščionių socialų partijos ūkinėje taryboje, vėl palietė tarptautinę būklę. Jis pareiškė: „Vokietija yra Europos širdyje ir prie pat aziatiškos pavojaus zonos. Kartais man atrodo, kad Prancūzija ir Anglija nenori išvėrėti Europai gresiančių pavojų“.

Triukšmingai klausytojams pritariant, Adenaueris protestavo prieš Bevino pareiškimą žem. rūmuose, kad nacionalsocializmas yra vokiečių charakterio išraiška. Esą Vokietijoje buvo pakankamai žmonių, kurie geriau išsilaikė prieš nacionalsocializmą, kaip kai kurie anglai. Iš viso toks pareiškimas nėra geras būdas eiti prie Europos susijungimo.

Adenaueris sakė: „Aš tikju, kad įtampa tarp Rytų ir Vakarų vis daugiau didėja, ir mūsų kraštas visai nuginkluotas guli tam įtampoms lauke. Tos valstybės, kurios Vokietijai nuginklavo, turi ir pareigą, garantuoti Vokietijos saugumą.“

Toliau Adenaueris reikalavo sumažinti okupacines išlaidas, kurios viršijančios 4 milijardus markių. Priešingu atveju, Vokietija negalės išpildyti savo socialinių įsipareigojimų pagėbėliams ir karo aukoms. Jis taip pat reikalavo padidinti Vokietijai skirtą pieno gamybos normą. Esą neprotinga amerikiečių pinigais statyti naują pieno pramonę Prancūzijoje, kuri toli prašoka pačių prancūzų pareikalavimą ir vėliau versti vokiečius pirkti pieno iš Prancūzijos. Tuo būdu nebūsią galima sumažinti Vokietijoje bedarbių skaičiaus.

Aidai
Naujausias Adenauerio interviu, suteiktas vėl amerikiečių žurnalistui, papiktino britų ir prancūzų žurnalistus. Jie teigia, kad Adenaueris apie Europos reikalus, taigi ir apie prancūzų bei britus liečiančius reikalus, kalba su amerikiečių korespondentais, apeidamas prancūzų ir britų laikraštininkus. Ta proga nurodoma, kad „Sunday Times“ korespondentas Jaspars Saveris telegrafu paprašė Adenauerio suteikti jam interviu, nesulaukdamas atsakymo atvyko į Bonną, kur penktadienį jam buvo pranešta, kad dabartinė neaiški situacija kancleriui neleidžianti pasikalbėti su žurnalistais. Sekančią dieną Adenaueris tačiau priėmė aukščiausia minėtą Bradfordą.

Pats Adenaueris ir visus priekaištus dėl tokio būdo skelbti savo pažūras pareiškė: „O kas man daryti, aš neturiu savo užsienio reikalų ministerijos, per kurią galėčiau paskelbti savo nuomonę“.

Aplamai imant, Adenauerio pasiūlymus Washingtonas sutiko palankiai, Svedijoje ir Belgijoje jie laikomi perantstyvais, o prancūzai ir anglai juos sutiko rezervuoti.

Europos taryba kviečia Vokietiją ir Saarą

Kartu tenka pastebėti, kad Strassburge posėdžiavęs Europos Tarybos ministerių komitetas, kurį sudaro 13 kraštų užsienio reikalų ministrai, nutarė pakviesti Vokietiją ir Saarą krašta nariais į Europos patariamąjį seimą. Kaip žinia, toji institucija turi tik patariamąjį balsą, visus reikalus tvarko ministerių komitetas, į kurį Vokietija neliko pakviesta, nes ji negali be aukštųjų komisarų žinios vesti savarankiškos užsienio politikos. Kancleris Adenaueris pranešė, kad ši pakvietimą apsvarstys Vokietijos seimas — Budestag. Kaip jau buvome pranešę, Adenaueris savo laiku pareiškė pageidavimą, kad Vokietijai būtų leista kuriuo nors būdu dalyvauti ir ministerių komiteto darbuose. Vokiečių politikai pasisako ir prieš Saarą, kaip atskiro krašto, dalyvavimą Europos tarybos seime.

Tris dienas užtrukę 13 užsienio reikalų ministerių pasitarimai, kaip praneša komunikatas, vyko „širdingoje atmosferoje“. Jokių ypatingų nutarimų nepadaryta, pasikeista tik informacijomis ir nutarta įsteigti speciales įstaigas ryšiu tarp ministerių komiteto ir ūkinio bendradarbiavimo organizacijos bei tarybos seimo palaikyti.

* Vak. Vokietijos seimas priėmė butų statybos įstatymą, kuriuo per 6 metus numatoma pastatyti 1,8 milijonų butų.

* Buvęs sovietinio Berlyno sektoriaus policijos prezidentas P. Markgrafas, prieš kurį laiką dingęs be žinios — oficialiai buvo pranešta, kad jis atostogauja, esąs, kaip praneša Müncheno radijas anglų zonoje. Kol kas dar neaišku, ar kaip pagėbėlis, ar kaip agentas.

Iškilminga demonstracija

Budapeštas (L). Čia iškilmingai minima Vengrijos „išvadavimo“ penkerių metų sukaktis. Iš Maskvos atvyko maršalas Vorosilovas ir kominformo vadas Suslovas. Iš kitų satelitinų kraštų atvyko aukšti karininkai: krašto apsaugos ministrai ir gen. štabų viršininkai. Manoma, kad ta proga įvyks kominformo ir jo valstybių karių pasitarimai. Vorosilovas pareiškė, kad Tito netrukus bus nuverstas. Spėjama, kad bus tariamasi ir dėl bendros akcijos prieš Titą.

Prisikėlęs Kristau, prikėlk ir mūsų Tėvyne!

Ukrainiečių laisvės kova

Stiprūs sovietinės Vokietijos policijos junginiai gavo įsakymą žygiuoti į sovietinę Ukrainą. Jie turi galutinai likviduoti ukrainiečių sukilėlių armiją, sutrumpintai UPA vadinama.

Jau prieš tris metus Tarybų Sąjunga, Lenkija ir Čekoslovakija buvo pasirašiusios slapta sutartį, kuria buvo sutartas bendras veikimas prieš ukrainiečių sukilėlius — partizanus. Po to UPA, kaip ir kitų sovietų okupuotų kraštų partizanai, pakeitė savo taktiką. Jau nieko nebesigirdi apie didesnius dalinius — po keletą šimtų žmonių. Tačiau dėl to teigti, kad UPA yra visiškai išnaikinta jokiū būdu negalima.

Kartais ukrainiečių DP stovyklose Neulime ir Leipheime (amerikiečių zonoje) pasirodo apyaujami būdinai, pavargusiais broo žais. Iš pirmo žvilgsnio ji sunku išskirti pvz. iš Ulmo Telefonkono imonės monterių, grįžtančių iš darbo. Jis tačiau yra UPA steigėjas ir vadas — atamanas Taras Borovec, kartais ir Taras Bulba vadinamas. Kiti jo vardai: Baida, Gonta ir Cub. Taras Borovecas turi slapstyti. Mat, sovietai jo labai nemėgsta.

Borovecas neturi nuolatinių gyvenamosių. Kaip tik pasklinda gandai, kad jis čia yra, tuoj jis patraukia kiton vieton.

Prieš gerus dešimt metų Taras Borovecas suorganizavo pirmuosius savo kariuomenės kadrus. Tada Varšuvoje rezidavo „egziliškos Ukrainos laudies respublikos“ prezidentas Adrejus Livyckis. Lenkija buvo neseniai vokiečių okupuota ir Livyckis samprotavo, kad vokiečių — sovietų karas yra neišvengiamas. Tada jis pasidavė Borovecui į Voliniją, kad ten suorganizuotų tautinę Ukrainos kariuomenę. Vienu ar kitu būdu iš kovos tarp henkreuzo ir sovietinės žvaigždės jis norėjo sutvėrti nepriklausomą Ukrainą.

1940 m. rugpjūčio 1 d. Taras Borovecas naktį persikėlė per Bugą ir per sovietų okupuotą Lenkijos dalį pasiekė Ukrainą. Iki 1941 m. birželio 22 d., kada prasidėjo sovietų-vokiečių karas, Borovecas buvo suorganizavęs apie 10.000 vyrų. Iš savo vyriausios būstinės miške netolį Olevsko jis vadovavo partizaninėm kovom prieš pasitraukiančius smulkesnius sovietų dalinius.

Vokiečiam nusivijus sovietus, Borovecas beveik savarankiškai valdė gana didelę pelkėtos Ukrainos dalį, kuria vokiečiai ypatingai nesidomėjo. Jis suorganizavo administracines įstaigas, leido laikraščius ir pan. Bet 1941 m. lapkričio m. į Rovną jau atvyko Reicho komisaras Rytprūšių gauletteris Erihas Kochas su savo sonderführeriais, ūkiniais vadovais ir SD.

Borovecas išgirdęs Kocho posakį: „Pakanaka, kad ukrainiečių mokyklų vaikai išmokyti suskaičiuoti iki šimto“, suprato, jog iš vokiečių nieko gero tikėtis negali. Nepaisant visų Kocho kvietimų jis nevyko į generalikomisariatą. Prieš akis jis turėjo kito partizanų vado Stefano Banderos pavyzdį.

S. Bandera, liesas negražus (1,54 m.) vyras buvo vokiečių 1939 m. išlaisvintas iš lenkų Beresos Kartuškos KZ. Ten jis turėjo būti laikomas iki gyvos galvos už pasisėkusių atentatą prieš Lenkijos vidaus reikalų ministrą Pierackį.

1941 m. birželio 30 d. Bandera su kuopa ukrainiečių, aprengtų vokiečių uniformomis įsiveržė į Lvovą ir paskelbė nepriklausomą Ukrainos valstybę. Tačiau wehrmachto žvalgybos skyriaus (OKW — Abwehr II) planai

nesutapo su nacių partijos planais. SD suėmė Banderą ir nugabeno į Oranienburgo KZ.

UPA šefas todėl Kocho vengė kaip ugnies. Savo vyriausiąją būstinę jis nukėlė toliau į šiaurę, į pelkynus. UPA organas „Oborona Ukrainy“ paskelbė: „Vokiečiai atėjo į Ukrainą, ją užkariauti ir gyventojus sunaikinti... Kas galvoja, kad vokiečiai kariauja prieš komunistinį ar kapitalistinį pasaulį, tas klysta. Vokiečiai pradėjo imperialistinį karą, kad įsiviešpatautų Rytų Europoje, visų pirma Ukrainoje“.

Kochas pasiūtė baudžiamąją ekspediciją, ukrainiečiai atsakė vokiečių įstaigų užpuldinėjimais. Tai buvo 1942 m. balandžio m. Taras Borovecas ir jo UPA virto trečiąja jėga vokiečių-sovietų kare.

1942 m. į Taraso Boroveco vyr. būstinę atvyko sovietų pulkininkas lt. Lukinas ir kapitonas Bresniovas. Jie atsisakė Stalino sveikinimą. Stalinas siūlė Boroveciui visuotinę amnestiją ir už tai reikalavo visuotinio sukilimo prieš vokiečius. Pradžiai turėjo būti likviduotas pats gauletteris Kochas. T. Borovecas pastatė kontrastą: visuotinis sukilimas prasidėjęs tada, kai sovietai pripažins Ukrainos nepriklausomybę ir UPA pripažins Ukrainos kariuomenę.

Netrukus ir gauletteris Kochas pas Borovecą atsituotė savo pasiuntinius gebietkomisarią dr. Baerą ir SS-Oberbannführerį dr. Piltzą. Tie pasūlė kartu kariauti prieš sovietus. Borovecas reikalavo tuojau sustabdyti terorą prieš civilius gyventojus, pripažinti Ukrainos nepriklausomybę, paleisti civilvervaltunę ir baigti Ukrainos ūkinįalinimą.

Borovecas nepasitikojo nė vieni pusei. Jis tikėjosi, kad laikas dirba jo naudai. 1942 m. gruodžio mėn. sovietai parašutais pradėjo mėtyti iš tikimybės partizanus. Vokiečiai kovojo su įvairaus plauko partizanais. Borovecas su sovietais ir vokiečiais.

Tuo pačiu laiku kilo konfliktas ir su Oranienburgo KZ sėdinio Banderos šalininkais. Abiejų grupių partizanai žudė vieni kitus. 1943 m. lapkričio 17 d. Borovecas pasiūlė vokiečių generolui Kitzingeriui pailiaubas. Tokūla (Nukelta į 3 psl.)

Netrukus ir gauletteris Kochas pas Borovecą atsituotė savo pasiuntinius gebietkomisarią dr. Baerą ir SS-Oberbannführerį dr. Piltzą. Tie pasūlė kartu kariauti prieš sovietus. Borovecas reikalavo tuojau sustabdyti terorą prieš civilius gyventojus, pripažinti Ukrainos nepriklausomybę, paleisti civilvervaltunę ir baigti Ukrainos ūkinįalinimą.

Borovecas nepasitikojo nė vieni pusei. Jis tikėjosi, kad laikas dirba jo naudai. 1942 m. gruodžio mėn. sovietai parašutais pradėjo mėtyti iš tikimybės partizanus. Vokiečiai kovojo su įvairaus plauko partizanais. Borovecas su sovietais ir vokiečiais.

Tuo pačiu laiku kilo konfliktas ir su Oranienburgo KZ sėdinio Banderos šalininkais. Abiejų grupių partizanai žudė vieni kitus. 1943 m. lapkričio 17 d. Borovecas pasiūlė vokiečių generolui Kitzingeriui pailiaubas. Tokūla (Nukelta į 3 psl.)

Netrukus ir gauletteris Kochas pas Borovecą atsituotė savo pasiuntinius gebietkomisarią dr. Baerą ir SS-Oberbannführerį dr. Piltzą. Tie pasūlė kartu kariauti prieš sovietus. Borovecas reikalavo tuojau sustabdyti terorą prieš civilius gyventojus, pripažinti Ukrainos nepriklausomybę, paleisti civilvervaltunę ir baigti Ukrainos ūkinįalinimą.

Borovecas nepasitikojo nė vieni pusei. Jis tikėjosi, kad laikas dirba jo naudai. 1942 m. gruodžio mėn. sovietai parašutais pradėjo mėtyti iš tikimybės partizanus. Vokiečiai kovojo su įvairaus plauko partizanais. Borovecas su sovietais ir vokiečiais.

Tuo pačiu laiku kilo konfliktas ir su Oranienburgo KZ sėdinio Banderos šalininkais. Abiejų grupių partizanai žudė vieni kitus. 1943 m. lapkričio 17 d. Borovecas pasiūlė vokiečių generolui Kitzingeriui pailiaubas. Tokūla (Nukelta į 3 psl.)

Ketveri metai Berlyne (3)

Su rusais susitikau vieną pilką, niūrą 1945 m. balandžio popietę. Prieš tai su jais nebuvo turėjęs jokių reikalų. Man Stalingrado gnyneį atrodė draisi tauta, ištvermingi sąjungininkai, kurie nuostabiai atliko savo didįjį uždavinį karo metu. Aš džiaugiamasi galįs su jais susipažinti.

Tuo metu aš buvau komendantu to karinės valdybos dalinio, kuriam buvo pavesta drauge su sovietais užimti Berlyną. Iš aukštesnės instancijos gautas įsakymas buvo labai paviršutiniškas. Aš mania, kad 9-ji armija tęs savo pergalės žygį ir paims vokiečių sostinę. Todėl savo viršininkams pasiūliau, jei tai galima, mane Berlynan įsileisti drauge su šia armija.

Buvau pakeliui 9-sios armijos štaba, įsikūrusi Guterslöhe. Mano automobilis sulėtinėjo greitį prieš vieną tiltą, permestą per siaurą purviną upelįkūstį. Tolumoje buvo girdėti šaudymas, ir aš greičiausiai nieko negalvojau, kai staiga ties automobiliu pastebėjau kresną vyruką, bėgantį mano automobilio link. Jis bėgo kiek galėdamas, užsoko ant mano automobilio pakopos ir vos neužgrūvo ant mano kelių.

Daugiau nustebes, negu pyktelėjęs, kairiuoju kumščiu smogiau jam į pasmakrį, ir jis nukrito ant gatvės. Jis dėvėjo kažkokią svetimą uniformą, ir aš maniau, kad tai vokiečias. Tačiau netekas manęs nebūtų labiau nustebinęs, kaip jo šūksnis:

— Ruski, ruski.

Mano palydovas, britų pulkininkas R. N. D. Nunas, taip pat buvo be žado. Tik po kurio laiko jis prabilo:

— Pulkininke, tamsta primušeį pirmąjį sutiktą rusą.

Taip iš tikrųjų ir buvo. Vienas vokiečių belaisvėn patekusių sovietų kareivių paskutininiųjų karo dienų maįsatis metu buvo pabėgęs ir ieškojo savo dalinio. Mes nudul-

kinome jo drabužius, davėme jam įprastą cigareteį ir paėmėme į automobilį.

Jis paklausė mūsų laipsnių, ir kai mes abu pasisakėme esą pulkininkai, jis nė kiek neregavę, nors sovietai į laipsnį kreipia labai daug dėmesio. Pavažiavęs su mumis kelis kilometrus, jis išsoko iš automobilio, ir nė ačiū nepasakęs, dingo mažo vokiečių miestėlo gatvėse.

Po kapituliacijos gen. Eisenhoweris su savo štabu nusikrudo į Berlyną, kur su sovietų komendantu maršalu Žukovu turėjo aptarti Vokietijos ateitį.

Jie buvo pirmieji amerikiečiai, įžengę į miestą. Per sovietinę zoną dar nebuvo važiavęs joks Vakarų valstybių atstovas. Geležinė uždanga jau buvo nuleista.

Eisenhoweris tebebuvo aukščiausias sąjungininkų komendantas, kai jis su rusais Berlyne susitiko. Vėliau, kai SHAEF, sąjungininkų vyr. štabas, buvo išformuotas, gen. Eisenhoweris buvo paskirtas amerikiečių karinių gubernatoriū Vokietijoje. Jo pavadotojais buvo gen. Clay, kuris vėliau perėmė Eisenhewerio postą.

1945 m. liepos 1 d. plentas į Berlyną atrodė panašus į beprotnamį. Jis buvo pilnas tankų, sunkvežimių ir kitokių vežimų, civilių ir kareivių, judančių Berlyno kryptimi. Sovietų karininkai rekvizuotais pasieniais automobiliais ir sunkvežimiais važiavo į visas puses, tikrindami, kad mes neplyštume ir neišsigabentume grobio. Sie bukapročiai negalėjo suprasti, kad kas nors iš tokių turtingų kraštų, kaip Saksonija ir Turingija galėtų pasitraukti, pirma jų neišplėšę.

Kiti rusai bandė įsimaistyti į mūsų voras, vaidindami kažkokį svarbumą. Keliai į Berlyną buvo pilni nusigėrusių rusų. Kai kurie jų norėjo išgerti į mūsų sveikata. Tačiau kiti elgėsi, kaip komisariukai.

Trečiasis D. karas prasidėjo 1944 m. balandžio mėn.!

JAMES BURNHAMAS — KOMUNIZMO PRALAIMĖJIMO PRANAŠAS

1944 m. balandžio m. Aleksandrijoje, Egipte, sukilo graikų jūrininkai. Jų laivai, Graikiją okupavus vokiečiams, buvo priskirti prie britų Viduržemio jūros laivyno. Sukilimas buvo nereikšmingas ir labai greitai numalšintas. Tačiau jam vadovavo ELAS organizacija, o ELAS buvo karinis platesnės organizacijos EAM poskirys. Tai organizacijai vadovavo Graikijos komunistų partija, kuri, kaip ir visos kompartijos, direktivas gavo tiesiog iš Maskvos. Todėl tą sukilimą tenka vertinti kaip kovos tarp Tarybų Sąjungos ir britų imperijos pradžią.

Taigi, išvadžioja James Burnhamas savo knygoje „The struggle for the world“ 1944 m. balandžio mėn. prasidėjo trečiasis D. karas.*

Burhamas save laiko Machiavello mokiniumi. Savo knygoje „Machiavelistai“ jis politiką apibūdina kaip kovą dėl valdžios. Burhamas — senas trockistas — iš visuo mėgsta aštrius formulavimus, todėl nenuostabu, jei jis šaltą karą pavadino tikroju karu. Jo naujosios knygos „The coming defeat of Communism“ (Būsimas komunizmo pralaimėjimas) tikslas yra išvesti dabartinės kovos jėgų balansą ir jo vadovybei nustatyti veikimo programą.

Ir kaip tik Burnhamo komunistinė praeitis jam suteikė nemažą patyrimo ir žinių. Juk jis buvo vienas iš JAV komunizmo, kuris norėjo likti nepriklausomas nuo Stalino, steigėjas, jis ilgus metus leido „The new International“ (Naujasis internacionalas), kuris iš esmės sekė Trockio idėjais. Tik po smarkaus susikirtimo su Trockiu James Burnhamas, New Yorko universiteto filosofijos profesorius, nutraukė visus ryšius su komunizmu. Trockistinis Saulius pavirto imperialismu kvėpiančio amerikizmo Pauliumi.

Ir niekas taip gerai nežino rusų milžinio silpnųjų vietų kaip Burnhamas. Jis žino kaip jas galima pažeisti. Bendravimas su

* Su šios knygos pagrindinėmis mintimis išsamiai buvo supažindinti MINTIES skaitytojai. Žiūr. str. „Pasaulinis viešpatavimas“ MINTIES 114—123 Nr. Nr. 1947 m.

Mirė Leonas Blumas

atsisėdo ministerio pirmininko kėdėje.

Naująją vyriausybę pasveikino milžiniška streikų banga, kurią Blumui vos vos pasisekė įveikti. Buvo įvesta 40 valandų darbo savaitė, apmokamos atostogos, nustatytas minimalus atlyginimas, įvestos imonių tarybos, kolektyvinės darbo sutartys, nuo mokeščių atleistas mažesnis pensijos, pradėta suvalstybti ginklų pramonė. Bet kartų turėjo būti numušta franco vertė. Blumo žygiai ginklavimo pramonėje ją visą suardė, kas negalėjo neatsiliepti ir karo eigą. 1938 m. liaudies frontas suiro.

Karui prasidėjus, Blumas kartu su vyriausybe pabėgė į Bordeaux, kur pasisekė prieš pailaubų sudarymą. 1942 m. Blumas buvo patrauktas teismo atsakomybėn, bet Romo teisme jis taip puikiai gynėsi, kad byla buvo ištraukta. Vėliau jis kaip žydas buvo išgabentasis į Vokietijos kacetus, iš kur 1945 m. Tirolyje buvo amerikiečių išlaisvintas. 1946 m. jis vėl buvo ministeris pirmininkas, bet po mėnesio turėjo pasitraukti. Iki pat paskutinės valandos rašė į „Populaire“. Jo asmeninis gyvenimas buvo be priekaištų.

Trockiu, tuo pagrindžio kovos meisteriu, jį daug ko išmoko.

Burnhamo patarimas skamba: **ofenzyva vietoje defenzyvos**. „Iš pasitraukimo ir nuolaidumo politikos mes perėjome į gynybą“ — taip charakterizuoja jis JAV politiką po Trumano doktrinos paskelbimo, kuri išgelbėjo Graikiją ir Turkiją. „Dabar mums lieka iš gynybos pereiti į puolimą — reikalauja Burnhamas. Savaime aišku, kad jis puolimo neišvaizduoja, kaip vandenilio bombų metimą ar iš viso preventyvinių karą. Jam puolimas tėra atsakymas į rusų propagandą (kurie ją sėkmingai panaudojo Toliuosiuose Rytuose ir bandė panaudoti Vakarų Europoje, bet čia jai pasipriešino Marshallio planas, tokiu pat propaganda. (Tarp kitko Burnhamas į Marshallio planą žiūri labai kritiškai.)

Iki šiol rusų agresija privedė prie to, kad kautynės buvo vedamos demokratijų ir sąjungininkų žemėse. Burnhamas mano, kad kovos laukus lengva perkelti už geležinės uždangos. Mat, rusai prievarta padalinę Europą, į savo vidų įsileido galinę „penktąją koloną“. Nepaisant viso NKVD akyumo, jų dar ir šiandien galima gerai suorganizuoti. Per ilgus Hitlerio, Mussolinio ir Stalino diktatūros metus išsidirbo ir priešsovietinio veikimo technika, kuria demokratijos ir ypač JAV nesinaudojo. Todėl reikia būtinai bendradarbiauti su visom tom grupėm kurios Rusijoje žiūri savo natūralų priešą, o demokratijose išvaduojujas. Prie tokių JAV sąjungininkų Burnhamas priskaito: katalikų ekleziją, mohametonus, visus pabėgėlius ir DP iš Rusijos ar jos pavergtų valstybių. Ofenzyvos pradžia turi sutapti su galutina komunistų penktosios kolonos likvidacija demokratijose, ypač su išplėsimu iš komunistų rankų raktinių pozicijų profesinėse sąjungose.

Esą tikra, kad demokratijos visame pasaulyje visados perleisdamos Maskvai iniciatyvą, kad vėliau pagalvojus kokių kontrapriemonių reikės griebtis. Demokratijų „gynimosi linija“ yra tokia ilga, kad kaip taisyklė, sovietams ją kur pažeidus, Amerika ir jos sąjungininkai į plyšio vietą ateina per vėlav.

Burnhamas visai teisingai mano, kad amerikiečių socialinė sistema yra daug pranašesnė už sovietų. Amerikiečiai, ypač kiek tai liečia masinės gamybos organizavimą, visa galva pralenkia kitas tautas. Tuo tarpu rusai turi kovoti su medžiagintais trūkumais, kuriuos diktatūra, slopinama privatinė iniciatyva, dar daugiau paastrino. Nuolatiniai valymai sudaro kiekvieną iniciatyvą užgniaujančią atmosferą. Kad taip iš tikrųjų yra, geriausiai parodo Maskvos nesugebėjimas „apsidirbti“ su Tito ir įvairiais titoizmo apsiereškimais satelitinuose kraštuose.

Ar gerai organizuoto pagrindžio pakaks sovietinei sistemai sunaikinti? I tą klausimą sunku atsakyti. Burnhamas, kaip ir visi pranašai, teigia, kad jo pranašavimas — komunizmo žlugimas — išsipildys tik tuo atveju, jei bus klausoma jo nurodymų. O jei jo nurodymų nebus klausoma — teigia Burnhamas, kaip ir visi pranašai — pasaulį ištiks baisi katastrofa. Pirmoje savo naujos knygos dalyje Burnhamas kaip tik įrodinėja, kad dabartinė amerikiečių politika prie tos katastrofos veda.

Įtakingas ir gerai informuotas šveicaru savitrašis DIE WELTWOCHTE komentuoja naują Burnhamo knygą teigia, kad autorius turi didelės įtakos JAV viešosios nuomonės nustatymui. Žinoma, sunku

teigti, kad tai knygai pasirodžius, JAV politika iš defenzyvos pereitų į ofenzivą. Iki šiol Washingtonas nerodo noro pakeisti savo politiką elgseną, nors Marshallio planas ir Atlanto paktas jau yra aktyvumo ženklai. Iki šiol oficialia JAV užsienio politikos deklaracija tenka laikyti LIETUVIO jau 9 Nr. paskelbtą valstybės departamentu planuotojo George Kennano str. „Ar karas su Rusija yra neišvengiamas“ (Is war with Russia inevitable).

Nors ten ir pasakyta: „JAV visados turi į svarstyklės mesti savo svorį, jei yra bent pusėtinai šansai sustabdyti sovietų ekspansiją“, tačiau toje deklaracijoje kaip tik trūksta to, ko reikalauja Burnhamas, būtent sovietų aktyvumui pasipriešinti aktyvios veiklos už geležinės uždangos rėminu. „The Struggle for the world“ daug prisidėjo prie viešosios nuomonės pakeitimo, reikia tikėtis, kad ir aliamuojančiai parašytas „Būsimas komunizmo pralaimėjimas“ (The coming defeat of Communism) padarys reikiamos įtakos. Mūsų pasitenkinimui!

* Britų Zem. Rūmams buvo pranešta, kad D. Britanijos laivynas didžiausią dėmesį skiria povandeninių laivų ir kovos priemonių su jais tobulinimui. Vyriausybė numato visus kovos laivus, išskyrus „Vanguard“ pervesti į rezervą. Taip pat numatoma kaip lauzą parduoti 3 sunkiuosius kreiserius. Naujai numatoma pastatyti 6 lėktuvnešius.

Rusų rublis įvedamas pripažinta valiuta visose sovietų satelitinėse valstybėse. Tik „Vokiečių Demokratinė Respublika“ laikinai operuos sava valiuta.

Pirma šios radikalios reorganizacijos žingsnį padarė Lenkija, savo metiniame užsienio prekybos balanse apyvartą nurodydama nė zlotais, kaip iki šiol, bet rubliais. Rublis skelbiamas akceptuota valiuta ne tik Lenkijos prekyboje su Sov. Sąjunga, bet ir prekyboje su Vakarų kraštais bei JAV.

Naujoji politika neapibūdinama jokiais paaiškinimais. Prekybos balanso paskelbimas juodojoje rinkoje iššaukė paniką, ir dolerio kaina pakilo iki 3000 zlotų — tai yra šešis kartus daugiau, negu praėitą rudienį.

„Welt“ korespondentas ta proga priduria: Šis Kremliaus šachmatinis žingsnis yra dalis plano, pagal kurį turi būti numušta aukso vertė ir sugriauta Vakarų ūkio struktūra. Praeitą mėnesį, pervedus rublį ant aukso pagrindo, Vakarų ūkio sluogsniai laukė, kad visų satelitinių valstybių, įskaitant ir Kiniją, bus sudarytas rublio blokas.

Dabar pradėtas satelitinių valstybių valiutų pervedimas į rublio bazę parodo, kad Kremlius stengiasi padidinti savo apyvartą su užsieniais, įtraukdamas Rytų Europos valstybes ir galbūt Kiniją. Šio manevro tikslas: aukso rubliais mokant už prekes į pasaulinę rinką išmugeliuoti daugiau aukso. Tuo būdu pagal ligišolinį aukso pasiūlios-paklausos įstatymą aukštas netektų ligišolinės vertės. JAV, kurių valiuta taip pat paremta aukso, tokios raidos akivaizdoje turėtų dvi galimybes: 1. nuolat nuvertinti dolerį, t. y. didinti įstatymais normuojama aukso kiekį, 2. dolerį atpalaiduoti nuo aukso. Tačiau kiekviena atveju — net ir jei Washingtonas nieko nedarytu, leisdamas įvykiams bėgti savo vaga — Vakarų ūkio struktūra būtų smarkiškai sukirsta.

Londoną pasiekę pranešimai iš Pekingo kalba, kad Maocetungas jau pabrėžęs, jog ateityje nereikėtų laukti dolerių paskolos iš Maskvos. Tuo pat metu siūloma milžiniška paskola rubliais, prieš kurią kapitalo stokojanti Kinija vargu ar begalės atsispirti. Kadangi iš kitos pusės D. Britanija nenori atsisakyti savo rinkų Kinijoje ir neturi pagrindo už Kiniją tiekiamas prekes neimti aukso rublių — ir Toliuosiuose Rytuose — šalia Rytų Europos — atsidarys vartai sovietų auksei vėrtis į Vakarų ūkį.

Sovietų strategija

Londonas (L). Privatūs tarptautinis komitetas Europos klausimams studijuoti, kurį sudaro daug žinomų Vakarų Europos visuomenės veikėjų, paskelbė savo naują pranešimą apie komunizmo strategiją Vakarų Europoje. Ten teigiama, kad sovietai nori pabėgėliais, agentais ir jiems simpatizuojančiais užtvindyti visą Vakarų Vokietiją. Toji tvirtinio strategija, kurią galima pavadinti „masiniu perkilnojimu“, Vakarų Vokietiją turi nutiekti pagal sovietų norus. Esą ta strategija, kurią sovietai jau ketveriškus metus naudoja, atnešė jiems gerų vaisių. Dabar sovietų agentai stengiasi apie save sutelkti nepatenkintuosius, kurių skaičius vis didėja.

Ta proga tenka paminėti, kad vokiečių įstataigos sutinka įsileisti tik tuos pabėgėlius iš sovietinės zonos, kurie įrodo, kad jų gyvenimai arba laisvei gresia pavojus. Tačiau labai daug pabėgėlių apsigyvena nelegaliai ir tokius sunku sukontroliuoti.

— Kaip tamsta, Frankai, manai?
— Tuoj pat, — atsakiau aš.

Parkas pagalvojo valandėlę ir tarė:
— Na, manau, geriausia būtų liepos ketvirtioji. Mes ją pagerbtume maža ceremoni-jėle.

Už poros dienų buvo mūsų laisvės šventė. Gorbatovas linktelėjo galva.
— Tvarkoj, — pasakė visai paprastai. (B. d.)

Itamos raudonojoje Kinijoje

Sekminių sukilimas

Ligi šiol nedaug žinoma apie politinių įvykių raidą raudonojoje Kinijoje. Užsienį po tautinės vyriausybės žlugimo daugiausia domino tarptautinio pobūdžio klausimai, kaip komunistinės vyriausybės santykiai su Sov. Sąjunga ir paskutiniojo ataklauso Čiangkai-šeko pasipriešinimo Formozos saloje reikšmė. Politinės spekuliacijos koncentravosi apie svarbiausią naujosios Kinijos figurą: vyriausiąjį politinį partijos vadą Maocetungą. Ką Maocetungas darys — buvo klausama. Bus jis nuosaikus ar radikalus? Titoistas ar Maskvai paklusnus?

Priklausau vien nuo Maocetungo

Tuo tarpu įvykių eiga nėra tokia paprasta ir nepriklauso ne vien tik nuo neabejotinai pajėgios vado figūros. Neseniai M. Keonas, anksčiau dirbęs Australijos diplomatinėje tarnyboje ir nuo 1946 m. gyvenęs Kinijoje, „American Mercury“ skiltyje paskelbė išsamų straipsnį apie situaciją Kinijos komunistų partijoje. Pasirodo, kad dramatinė kova, retkarčiais juntama ir tarptautinės politikos įvykiuose, pačioje Kinijoje tikrai vyksta. Raudonoji Kinijos vyriausybė dar neturi vieningos linijos, nes ji vyksta kietos varžybos tarp nuosaikiųjų ir radikalų, kurių vadais yra: jau eilę metų tarptautinėje politikoje žinomas dabartinis ministeris pirmininkas Cuenlai ir visai nežinomas partijos vadas Liušaoči. Varžybos daugiausiai vyksta sostinėje Pekinge, o pats realusis politikas Maocetungas reziduoja už miesto ir atsargiai bando fanatiškuosius prieštaračius suderinti ir vadovauti.

Abu konkurentai

Cuenlai, vienas iš Kinijos komunistų partijos steigėjų ir nuo pat pradžių drauge su Maocetungu bei generolu Čuteh priklausęs raudonajam triumviratui, kaip patirtis rodo, yra nepaprastai pajėgus politikas. Sis mandarinų šeimos palikuonis yra visiškai laisvos dvasios ir nepriklauso prie tų žmonių, kurie akiai klauso Maskvos šūkių ir potvarkių. Jis yra ištikinėjęs marksistas, bet ne dogmatinė pagūpa.

Liušaoči gi yra bespalvis, iš Sanchajaus darbininkų judėjimo išėjęs partijos vadas. Vienas komunistas Leani pasakojo, kad jis tris kartus kalbėjęs su Liu, bet ketvirtą kartą vis dėlto jo nepažinęs. Liu išliko 1941 m., kada jis sėkmingai, tačiau be jokios atodairos ir brutaliai, sulydė tada nacionalistų sumuštosios ketvirtos raudonosios armijos likučius. Ypatina Maocetungo dėmesį atkreipė 1945 m., kai septyntajame partijos kongrese paskelbė programinį rašinį apie partijos reorganizavimą (tuometinę „partizanų organizaciją“ paversti vadovaujancią Kinijos partija) ir išleido kitą knygą apie marksizmo istoriją. Liu šiuose rašiniuose pasirodė buku partijos doktrinieriumi, aiškiu Maskvos šalininku ir mirtinu dekadentiškųjų Vakarų priešų — tuo būdu nestebėtina, kad jis praėjusiais metais pasakė ugningą kalbą prieš Ti-tą. Po septintojo partijos kongreso jis gavo žymią vietą pas Maocetungą ir galėjo pasidaryti galiną Cuenlai konkurentu — tik tada prasidėjo glaudus bendradarbiavimas tarp Stalino ir Maocetungo, o raudonoji Kinija tada buvo milžiniškų kovų išvakarėse su Čiangkaišeku, kurios laimėti be Maskvos pagalbos nebuvo įmonoma. Tačiau Cuenlai ne-

prarado prestižą ir neužitraukė Maskvos nemalonės.

Bet Liušaoči nuo 1945 m. buvo generalinis partijos sekretorius ir galėjo partijos aparatui pasirinkti ortodoksinis marksistas. Su laimėjimais Kinijoje, didėjo intrigu kova prieš Cuenlai, kuris buvo ištikinėjęs, kad Kinijos atstatymas, nepitraukiant liberalinio elemento, esąs neįmonomas, ir siūlė Vakarų valstybių atžvilgiu laikytis atsargiai ir neutraliai. Bet... Cu su savo žmonėmis, prie kurių priklausė ir Pekingo burmistras, bandė ieškoti protinų priemonių — Liu su savo partijos mašina tuoj pat užbėgdavo už akių. Pvz., burmistras proklamavo bendradarbiavimą su gyventojais, o Liu į tai atsakydamas tūkstančius ūkininkų bei pirklių išmetė gatvėn — bedarbių skaičius, ūkinis chaosas ir vargas dar labiau padidėjo. Pekingė nebuvo žinoma, kurio laikytis, iki paaikėjo, kad gyventojai nėra kas kita, kaip partijos kivičių aukos.

Raudonieji studentai prieš raudonuosius vadus

Cu suprato, kad ortodoksiniai dogmatikai nepajėgia griežtis pozityviu priemonių ir besiplečiančią ūkinę katastrofą sulaukty — ir teisingai, kaip paskutinės žinios apie baus badą Kinijoje parodo. Jau 1949 m. pavasari Cuenlai partijos reorganizavimą laikė neišvengiamu. Nuosaikiųjų pozicijas prieš radikalus gerokai sustiprino du įvykiai. Siaur. Kinijos studentai Pekingo universitete įvykdė vienos dienos streiką. Sukurstyti kelių partizaninėse ir pogrindžio kovose užsigrūdusių studentų, jie protestavo prieš radikaliųjų numatytą universitetų suliejimą. Nustebusios įstaigos iš karto buvo pasiryžusios praversti kvotą, partijos fanatikai studentų vadus užpuolė dėl „drungnomo partijos doktrinoms“. Po naujo studentų protesto mitingo 4 ar 5 jų vadai buvo įmesti kalėjimui kaip „nacionalistų sabotoriai“. Tačiau kitą dieną beveik visi studentai nedalyvavo paskaitose.

Sių įvykių reikšmei suprasti reikia atsiminti, kad Kinijoje akademiškai — mokytojai ir studentai — jau nuo senų laikų vaidina svarbų politinį vaidmenį. Jei studentai ką nors įvykdėdavo — ligi šiol Kinijos vyriausybė į viską pažiūrėdavo pro pirštus. Todėl nereikia stebėtis, kad po šių aliumojančių įvykių vienas žinomas liberalas profesorius tuoj pat buvo leistas pasikalbėti su Maocetungu. Raudonasis vadas pažadėjo imtis priemonių studentams nuraminti. Radikalai „neteko veido“.

Pasikalbėjimas su Maocetungu

Antras įvykis yra Maocetungo pasikalbėjimas su vienu senu nepartiniu politiku, kurį 20 metų puolė ir smerkė tiek nacionalistai, tiek komunistai. Senelis raudonąjį vadą priėmė savo meniškaime, senoviškaime sode; austiniai karpiai linksmai žaidė tvenkinyje, ant kurio krašto dvi valandas sėdėjo konservatyviosios ir pažangiosios Kinijos atstovai. Senelis įkalbinėjo Maocetungą elgtis protiningai. Drebančiu pirštu grasindamas ir į galinąjį milžiniškosios valstybės vadą rodydamas, jis pareiškė, jog nacionalistams reikėjo 20 metų, kad jie taptų nepopuliarūs; tačiau komunistai šio nepopuliarumo pasiekia per vienerius metus, jei ir toliau taip elgsis. Mao buvęs labai sujudintas. Netrukus jis sušaukė ko-

munistinio politbiuro posėdį, kuriame savo bendradarbius išpėjinoję pajusti atsakomybę dėl katastrofinės padėties. Rytų Azijos tradicijos laimėjo dar kartą, senatvės ir jos išpėjimų paklausė net didieji raudonųjų vadai.

Tuo po šio atsitikimo Cuenlai iš Hankau grįžo į Pekingą naujai atakai prieš radikalus išvystyti. Sia proga jis vėl pasisakė už švelnią politiką Vakarų atžvilgiu, kartodamas savo šūki, kad geriausia garantija pasaulio taikai išlaikyti yra nepriklausoma Kinija. Sis šūkis visiškai sutampa su Indijos vado Pandito Nehru principais.

Varžovų generolai

Tuo po to Liušaoči dingio iš Pekingo. Per dvi jo nebuvimo savaites Pekingė atsitiko laikas nepaprasto: generolas Pengtueh'ai, antrasis raudonosios armijos vadas ir radikaliųjų šalininkas, į Pekingą atsiuntė dvi stiprias savo dalinių formacijas. Tada Liu grįžo... iš Maskvos, trijų rusų lydymas. Jis su rusais apsisistėjo užmiesty, netoli Maocetungo rezidencijos. Pekingė pasklido įvairiausi gandai. Nebuvo žinoma, kas vyko, tačiau buvo galima pastebėti sustiprintas sargybas ir gyvą raudonųjų politikų judėjimą tarp įvairių įstaigų.

Netrukus buvo galima pastebėti ir tam tikras šių nepermatuojamų įtampų pasėkas. Prasidejo iki tol negirdėta prosiovietinė propaganda. Buvo sudaryta kinų-soviětų draugystės lyga, kuriai vadovavo Liušaoči. Rusijos-Kinijos draugiskumo pakta, kuris buvo 1945 m. pasirašytas su Čiangkaišek, pripažino Kinijos komunistai. Buvo pasirašyta prekybos sutartis dėl Mandžūrijos ir tuoj po to Pekingė pasirodė nauji rusai „patarėjai“. Maocetungas įvairiomis progomis pareiškino savo ištikimybę sovietams.

Viename politbiuro posėdyje Liu pareiškė, kad Cuenlai esąs kontrarevoliucionierius ir turįs pasitraukti. Bet prosiovietinis Mao ir jį globojo — Cu ligi šios dienos liko savo pareigoje ir 1950 m. Maskvoje derėjosi su rusais, jei Mao pats nesitarė. Maocetungas kaip politikas galį laviruoti tarp galimybių: dabartinės politinės konsteliacijos akivaizdoje yra neįmonoma ką nors pradėti prieš Maskvos remiamus radikalus, nors jis vis dėlto drįsta nuosaikiuosius palikti jų postuose, kad tuo būdu išlaikytų pusiausvyrą prieš Maskvos fanatikus.

Be to, nereikia užmiršti, kad Cuenlai, kuris prieš 15 metų apdirskęs, utėlėtas, išalkęs, praktikuodamas ir šaldamas atliko legenda virtusį tūkstančių kilometrų komunistų bėgimo žygi, yra nepaprastai populiarus, labiau mėgstamas, negu reliatyviai naujas žmogus Liu, kuris iškilo per partines intrigas ir maža tesidomi viešuma. Savaimi suprantama, kad senasis kovotojas Cu turi užnugarį kariuose sluogsnuose. Jo sekundantas yra populiarus generolas Linpiao, kuris yra laimėjęs daug mūšių prieš japonus ir nacionalistus. Lemiamu momentu generolas Linpiao lektuvu pasiuonė į Pekingą d savo karininkus, kad Liu ir politbiuras žinotų, jog jis labai susinervuotų, jei jo draugui Cu arba jo šalininkams kas nors atsitiktų. Reikšmės turi ir generolo užuominos, kad jo daliniai yra geriausiai ginkluoti.

Kova tęsiasi

Daugelis šiandien galvoja, kad dabartinė ūkinė situacija anksčiau ar vėliau padės iškilti nuosaikiams. Ir Pekingė be pertrau-

kos diskutuojama apie eventualų Maocetungo, kuris, tiesa, tėra tik 57 m. amžiaus, bet nekokiis sveikatos, ipėdinį. Plačiuose sluogsnuose tikima, kad Linpiao, remdamasis savo karine galia, pasistengsias Cuenlai išodinti j jo vieta.

Tačiau abejotina, ar ūkinis chaosas ir daugeil milijonų palietę seniai negirdėto masto bėdas galėtų politinę pusiausvyrą nulemti nuosaikiųjų pusėn. Bada, kaip Rusijos pavvyzdys rodo, galima padaryti politiniai neveiksmingą brutaliomis diktatorinėmis priemonėmis. Kinija galbūt lengvai pakeltų kraujo nuleidimą kelių milijonų žuvusių pavidaļu, kaip tai atsitiko ir Rusijoje. Dogmatiku nebaudo ateities vizijos su badaujančiomis motinomis ir vaikais.

Liušaoči pozicijū nereikia nedavertinti. Jis turi savus žmones svarbiausiose partijos postuose, jis turi savus generolus ir galingą užnugarį Maskvoje.

Belgijos krizė

Zeneva (L). Buv. Belgijos krašto apsaugos ministeris liberalas Deveze, kuriam regentas pavedė sudaryti naują vyriausybę, buvo atsilankęs pas Šveicarijose gyventį karalių Leopoldą. Antradienį po pietų jis grįžo atgal į Briuseli.

Nors oficialaus pranešimo nebuvo, tačiau manoma, kad Deveze įkalbinėjo karalių Leopoldą atsisakyti nuo sosto savo sūnaus nau-dai. Karalius Leopoldas iki šiol tvirtai laikėsi savo ankstesnio nusistatymo pavesti jo likimą nuspręsti Belgijos parlamentui.

Paskutinėmis žiniomis, Deveze atsisakė nuo jam pавestos misijos sudaryti naują vyriausybę. Laukiama, kad dabar regentas pave naują vyriausybę sudaryti kuriam nors krikščionių socialų politikui, greičiausiai paskutinės vyriausybės užsienio reikalų ministeriui van Zelandui.

Ukrainiečių laisvės kova

(atkelta iš 2 psl.)

limesnėm derybom jis buvo nuviliotas į Berlyną. Iš ten jis tuoj pateko į Oranienburgo KZ. Gavo kameraį tame pačiame koridoriuje, kurio kitame gale buvo Banderos kamera.

Tik 1944 m. lapkričio mėn. Borovecas ir Bandera buvo išleisti. Kartu su Vlasovu jie turėjo vokiečiams traukti kaštanus iš ugnies. Jie tačiau atsisakė, pareiškdami, kad negali kariauti didrusio vadovybėje. Nei vėliau sudaryta SS-Galicijos divizija, nei UPA negalėjo sulaukyti vokiečių žlugimo.

Ukrainiečių vadai pasitraukė į Vakarų. 1945 m. gegužės m. Borovecas pateko į angļu rankas. Jis pasisakė esąs vokiečių generolas. Uniforma darė gerą įspūdį, bet kalba išdavė. Pas anglus jis išsėdėjo 12 mėn. kalėjime. Sovietų prašymai jį išduoti negavo eigos. Šiandien jis laukia 3. D. karo. Dabartinėmis aplinkybėmis esant jis nesitiki UPA pergales.

1948 m. Augsburgėje, Am Judenberg 8, susirinko ukrainiečių egzilinis parlamentas. Tos ukrainiečių tautinės tarybos pirmininku buvo išrinktas egzilinis prezidentas A. Livickis.

Pačioje Ukrainoje dar tebėra apie 60.000 UPA kovotojų. Jie naudojami senais wehrmacht bunkeriais, įrengtais po žeme. UPA turi net tankų: T 34, Pantheros ir Tigro tipo. Ne kautynių metu UPA vyrai apsimeta esą ramūs civilioikai. Gyventojai juos myli ir globoja.

Sovietams iki šiol nepasisėkė likviduoti UPA todėl, kad beveik kiekviena prieš ją organizuota akcija būdavo išduodama. UPA turi savo žmonių net MVD viršūnėse. UPA veikla savo viršūnėse buvo pasiekusi 1945—46 m. Tada jie kontroliavo beveik pusę Ukrainos. Vakarai apie ją nenorėjo klausyti, kad netrukdytų flirto su sovietais. Kai Rytų-Vakarų priešingumai parįškėjo ir JAV ekspertai pradėjo interesuotis UPA veikla, ji jau turėjo griebtis kitos taktikos ir tik laiks nuo laiko suorganizuoti mažesnio masto užpuolimus. Pvz. buvo likviduotas MVD štabas prie Stanislovo, kur krito MVD generolas Moskalenka. UPA žmonėms tada vadovavo buvęs sovietų armijos leitenantas. Retkarčiais UPA žmonės prasimuša iki JAV zonos Vokietijoje. Tai turi įrodyti, kad UPA dar gyvena. Ukrainiečių vadus neruovoja JAV rodomas palankumas Lenino pirmakūnui Kerenskui, kuris kalba apie didžiąją Rusiją su Ukraina. Londone Kerenskis kalbėjęs su lenkais dėl Rusijos-Lenkijos sienos nustatymo. Žinoma, sovietams pradingus. Apie nepriklausomą Ukrainą nebuvo kalbos.

S. Bander, kaip praneša Aschaffenburgėje išėjus ukrainiečių laikraštis „NEDIELIA“ nori emigruoti į JAV, kad ten sukliudyti Kerenskui puoselėti savo planus. Jau nuo gegužės pirmosios sąjungininkų daliniai Berlyne bus aliarms stovėje. Kiti daliniai Vakarų Vokietijoje bus nuolat pasiruošę oro keliu vykti į sostinę, kur gegužės 1 d. šventės proga abiejose pusėse buvo didelės demonstracijos. Anglų ir prancūzų saugumo specialistų nuomone, Berlynas yra nuolatiniame pavojuje. Viename raporte sakoma: „Kaip padėtis pablogėjo galima spręsti iš to fakto, kad prieš metus mes oro keliu gabėnome maistą ir anglis, kad išlaikius Berlyną savo rankose. Dabar mes jau galvojame apie kariuomenės dalinių transportą. Ta raida parodo sovietų kėslus įsigalėti Berlyne dar prieš Vakarų atsiginklavimą“.

VYRIASYBĖ PAGAL ŽVAIGZDES Londonas (BBC). Burmos vyriausybė buvo pertvarkyta pagal astrologų patarimus. Jie išskaitė iš žvaigždių, kad pirmadienį 12 val. penkių minučių laikotarpyje turi būti pertvarkyta vyriausybė. Jei tas būtų padaryta, Burmos laukia sekmė. Taip ir buvo padaryta. Į vyriausybę priimta 3 ministeriai. Pilietinio karo išvargintas kraštas dabar laukia laimės.

Pulgis Andriusis

Copyright 1949 by Herbert Eisentraut, Tübingen

Didmiestis po pietų kryžiumi (30)

IS RASAMOS KNYGOS „AUSTRALIJA KVIECIA“

Australių miesčionis, jei jis turi atliekamo laiko nuo arklų ir šūnų lenktynių, tariasi inteligentiškiausiai praleidžias savaitę, jei-gu su žirklemis karmo gyvatvores arba stumdo geležinį veleną po savo sodeli, prilaikydamas sėtinės žolės discipliną, prižiūrėdamas, kad ji augtų taip, kaip rodo žurnalai, gauti iš Anglijos. Tai yra, kaip ir arbatos gėrimas, liturginė ceremonija. Svariai susikutes, gražiai apsiरणęs ponas, nusimetęs švarką, būtinai su liemene (kad ir karšta diena) — tai yra šeimyniškuo rupestingumo idealas. Taip krutėti su veleno reiškia palaikyti senstelėjusio džentelmeno formą. Tuo jis pasigiria savo draugams, nuėjęs į naktinį klubą. Pomidorai ir saločiai australo miesčionio (ir net farmerio) nuomone geriausiai užauga krautuvejė arba daržovių rinkoje. Zolės krapymas taip įaugęs į australo kūną, kad vieną rytą, eidamas tolimo priemiesčio purvina, dar nedreunuota ir negrista gatvė, iš šonų apžėlusia viksvomis, radau pusedurnį senį su didelėmis žirklemis bekerpanti tom viksvoms galvas. Girdi, prakeiktosios kabinasi žmonėms ir drabužius.

Dar toliau už mūrinių namelių zonos Sidnejū pradeda juosti fibro pirkelių ratas. Čia daugiau laisvės, oro, nes šie cementinių plokščių pastateliai dygsta krūmuose, atokiai vienas nuo kito. Tačiau, praėjus keiseriams metams, jie vėl susidurs sienomis, tvoromis, sudarydami naujo tipo miestelius po bendra Sidnejaus pavardę. Tai jau bus bėdos miestė-

liai, kur išdykėliui paleidus akmenį, jis eis per sienas kaip pelis per minkštą sūrį.

Dar toliau viešpatuoja krūmai, kuriuose taip pat kuriasi gyventojai, statydamiesi palapines, lentgalių ir skardos lopų būdeles arba kaip kam į galvą beateitų mintis spręsti buto klausimą. Naujieji australai nelenkia ir šių užkampių, išsiniuomodami pastoges net vištėdise, išstumdami vargšus plunksnuočius dėti kiaušinių į džingūnus. Čia galima lengvai gauti vietos pasistatyti karavanui ant rauto vežiojamam butui, kuris labai populiarus klajoklinės primigties australuose. Atsižvelgiant į Sidnejaus švelnų klimatą, čia viskas tinka gyvenimui, kas sulauko daugaus kritulių. Ne taip seniai čia gi gyveno čiabūviai, nieko daugiau neturėdami, kaip lopą aplink stėnas. Vieną kitą mėnesį padrebėti į metus australas turi pakankamai kantrybės (šaltais mėnesiais čiabūviai traukdavo į šiaurę — Walkabout). Mes, tik pagyvenę Sidnejuje, suprato, dėl ko Bonelligos mokytoja taip juokėsi iš europiečių, kurie nepakenčia skersvejo.

Pirmieji anglių imigrantai po šio karo, žmonės iš šiaurės, atsikandė tokių gyvenimo sąlygų, parašė savo draugams, kad važiuodami į Australiją atsivežtų drauge su savim gatavus namus. Ir pati Australijos vyriausybė išsiuntė emisarus į Skandinaviją, išakydama jiems užpirti 10.000 gatavų namų. Visa tai, reikia manyti, nepakels Sidnejaus architektūrinio lygio.

Sis statybinis chaosas dalinai kilo dėl spekuliantų nevaržomo siautėjimo. Netoli miesčio centro yra begalės sklypų, kur jau prieš pusę šimtmečio įvestas vanduo, asfaltuotos gatvės, įvykdytas drenažas, tik... trūksta pačių namų. Vaizbūnai, supirkę šiuos sklypus, laukia dešimtemečius, kuomet pakils kainos. Tuo tarpu tolimuose priemiesčiuose, kur žmonės statosi fibro ir plytinius namelius, nėra drenažo, nėra išvestų gatvių, nes miesto valdyba nespėjanti tai padaryti. Kai su lagaminais vieną rytą iš stoties tampausiai į savo naują butą, be perstogės lijo trečia diena. Praėjęs kelis asfaltuotos skersgatvius, išsi-kraščėdavį ir negristą gatvę, tikėdamasis — koks optimizmas! — gerokai susipurvinti batūs. Nusileidęs pakalnėn, tačiau, kaip toje vietoje, kur giedros metu būdavo gatvė, dabar kriokia upė.

Gerokai teks paslapti! — tarė kaimynas, patardamas sukėti aplink visą kvartalą kitu keliu. Ir vis dėlto reikėjo bristi vietomis iki kelių, nusivias batus padaržėmis, nemeliodingoms australinėms varlėms kurkiant pomidoruose. Tuo tarpu ten, kur seniai dre-nuoti sklypai, niekas negyvena, nes ponai spekuliantai mano, kad kainos vis dar nėra tokios, kokių jie norėtų.

Neseniai spaudoje buvo graudus aprašymas, kaip vienos tokios Melbourne priemiesčio apsemtos gatvės gyventojai, iš miesto valdybos gavę atsakymą, jog drenažas būsiąs padarytas po kelio likos metų, susiorg-nizavo patys nusausti gatvę. Nuėję prašyti paskalinti mašinu gavo sutikimą tiktais su sąlyga, kad gyventojai už vienos dienos darbą mokės 4 svarus nuomonos... Žinoma, mano šeimnininko patarimas buvo pats australiškiausias. Girdi, nusipirk žvejis-batus, elektrinio stotyje atiduok į бага-

žą (tai bus tik 4 penai), persiauk išėiginiais pusbačiais, o grįždamas iš darbo, vėl pasikeisk. Jis taip daręs trejus metus po to, kai čia apsigyvenęs. Be to, tokios liūtys nėra dažnos, tik keletą kartų į metus. Tuos „keletą kartų į metus“ turėjau, dar neišgyvenęs nė vieno mėnesio.

Imigrantai, žūrėdami į tuos namukus, klausia viens kitą, klausia australus:

— Kur gi tie turtai, kuriais didžiujasi tikrai turtinga Australija? Kur gi patogumai, bent tokie, kokių turi Trossingeno miestelis? Stereotipinius atsakymas:

— Australija jaunas kraštas, trūksta darbo jėgos, negali paruošti pakankamai statybinių medžiagų. Jūs, naujieji australai, čia mums galėtis padėti.

Ziemos metu, pačiame pokarinės prosperitės išsisiūtojime australas dreba (ne nuo šalčio, bet gėdos), negaudamas anglies pasišildyti židiniui. Ateinančią žiemą, jau praęšta, būsią nuolatiniai aptemdymai, taupant elektrą. Prieš kurį laiką spauda triukšmingai aprašė kūdikį, kuris gimė ligoninėje aptemdymo metu prie žibalinės lempos. Taip pat buvo vykdoma svarbi operacija žvakui šviesoje. Australo pagrindinė dorybė, atrodo, yra turtingumas, bet kantrybė. Dažnai, bevalydamis traukinius, randame bemiegančius vagonė keleivius — ne valkatas, ne girtuoklius, bet tuos, kurie tiesiog Sidneju atvažiavę neturi kur pasidėti. Viešbutį reikia užsakyti maždaug prieš savaitę, taksli šoferio gali laukti valandomis, gelžkelių stotyje naktį neveikia joks laukiamasis, joks restoranas, o parke ant suoliuko gulėti nepataria įstatymai ir jų vykdytojai; mieste bet kokios užėigos devyniais raktais uždarytos, kinai apie vienueliktą eina gulti, tuoj po dvyliktos nušvilpia paskutinis elektrinis traukinys.

Iš bruzgynų atvažiavę, išlipkime centrinėje stotyje, prieš kurios rūmus su arkadomis žaliuoja parkas, kuris daugiausiai priglaudžia Surry Hills lindynių vargšus, gulinėjančius ant vejės, prie akmeninių stalų (juose miesto valdyba inkrustavo šaškių lentas) lošia pensininkai ir valkatos, susėdę flisofuoja liaudies išminčiai apie perpetuum mobile (kurį atradus, nebūsią nei streikų, nei karų) ir t. t.

Už parko įsukame į Pitto arba George gatvę, kur pajuntame tikro miesto kvapą, kur nuo batų nusikratom Wadongos dulkes. Martyti dangoraižinio stiliaus pastatų dešimties, net penkiolikos aukštų. Tai daugiausiai tarp dvejų karų išdygę komercializmo paminklai, pinigų tvirtovės, kurių apatiniam aukštui marmurą gabeno net iš Italijos. Tarp tų išsišokėlių kukliai glaudžiasi vienaauksčiai, dviauksčiai namai, kokius visur gali pamatyti Europos (ne centrinėse) gatvėse, o dažniausiai — Londone. Anglų gotikos pavyzdėliai — Town Hall (kur burmistras priėmė pastorių Niemölleri, pernai atvažiavusį čionai sakyti pamokslų žiloms akinuotoms senutėms), šv. Andriejaus katedra, edvardinės epochos sunkūs Viktorijos rūmai, juodomis kolonomis centrinio pašto pasažas.

Visą laiką šaligatviu eini po nenutrūkstamu stogu, kuris, kaip ir Wadongoje, pritivirtintintas viršum krautuvių langų. Slampinėdamas ta pastoge, niekuomet nematai pilno gatvės vaizdo, o esi priverstas domėtis tuo, kas išstatyta vitrinose. Sidnejaus pirklių šūkis, atrodo, yra praeviusis pretenkti prekių gausybė: visa ką turi, jie sukūša į langus taip, kad regis, viduje jų nieko nėra nebeliko. Šiose pagal city labai siaurose gatvėse po stogais užseisi išpūdingą magaziną, kur prekės suskirstytos departamentais, išdėliotos vitri-

Kaip mūsų skaitytojai jau žino, pereita JT visuotinio pasirinkimo sesija diskutavo ir pabėgėlių reikalams. Tų diskusijų vaisius buvo nutarimas IRO baigus savo veiklą, įsteigti aukštą komisariata pabėgėlių reikalams ir paruošti konvenciją, nustatančią pabėgėlių teises ir pareigas.

Šiais visais klausimais diskutavo JT visuotinio susirinkimo trečioji komisija, kurią sudarė visų 59 JT narių delegatai. Beveik visi delegatai sutiko, kad iki Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje gyvena šimtai tūkstančių DP, negali būti ir kalbos apie tarptautinės globos visiško nutraukimą. Aišku, sovietų ir jų bloko delegatai teigė, kad visi padūrūs DP nori ir gali grįžti namo...

Trečiosios komisijos posėdžiuose buvo daug kalbama ir svarstoma apie pabėgėlių sąvoką. Galų gale buvo nuspręsta likti prie IRO statutu nustatyto pabėgėlio apibūdinimo, rezervuojant JT visuotiniams susirinkimui teisę pagal reikalą tą sąvoką praplėsti.

Daug ginčų sukėlė būsimo komisariato pareigos ir teisės. Prancūzų delegatas įrodinėjo, kad aukštasis komisariatas turi būti „ne administracinis, bet tarptautinės kontrolės ir tarptautinės sąžinės organas“. Iš tų gražių žodžių kyšo baimė, kad ta nauja įstaiga nesikištų į pabėgėlių priėmimų kraštų vidaus reikalus. Baigiamosios rezoliucijos tekste yra neaiškūs posakis apie tai, kad „komisariato veikla turi liesti pabėgėlių grupes ir kategorijas“, kuri, išvertus į paprastą kalbą, turėtų reikšti, kad į komisariato uždavinius neįeis materialinė ir juridinė pabėgėlių globali.

Aukštojo komisariato išlaidos bus padengtos iš JT lėšų. Aukštasis komisaras galės turėti „ribotą bendradarbių skaičių“. Iš visų kalbų aiškia pastebimas noras jokių būdu nepripažinti naujų piniginių įsipareigojimų. Tą norą galima buvo suprasti ir iš JAV atstovo pareiškimo. Žodžiu, komisariatas bus, tačiau ar jis galės padaryti ką nors naudingo — šiuo metu pasakyti dar sunku.

Daug geriau JT sekėsi antrasis uždavinys: paruošti pabėgėlių teisių konvenciją. JT ūkinė ir socialinė taryba pavedė tą konvenciją paruošti specialiai komisijai, sudarytai iš trylikos valstybių atstovų. Tarybų Sąjungos ir Lenkijos delegatai demonstratyviai išėjo iš pat pirmojo posėdžio, protestuodami prieš tautinės Kinijos vyriausybės delegato dalyvavimą. Likimo ironija norėjo, kad lenkų delegatas — jų konsulato New Yorke vicekonsulas ir juriskonsultas — jau sekančią dieną atsistatydino ir paprasė JAV vyriausybės jam suteikti azyliaus teisę.

Aišku, tų dviejų delegatų — Lenkijos ir Tarybų Sąjungos — nedalyvavimas komisijai išėjo į naudą Niekas propagandinių kabil nesakė. Visi tik išsijuošė dirbo. Tenka pastebėti, kad įtakingiausias komisijos narys, pravedęs savo pažiūras, buvo Izraelio delegatas Jokūbas Robinzonas, buvęs Kauno advokatas. Komisija turėjo viso 32 posėdžius ir savo darbą baigė šiuo metų vasario 17 d.

Neišleisdami į visas teises „plonybes“, su kuriomis susidūrė komisija, ruošdama konvenciją, turime pastebėti, kad kiekvieno pabėgėlio, gyvenančio svetimioje šalyje, svarbiausias rūpestis yra gauti teisę į darbą ir uždarbį. Daugelyje kraštų veikia suvaržymai, neleidžiant pabėgėliams įsijungti lygiomis teisėmis į darbo procesą. Iki šiol veikusioje konvencijoje apie svetimšalių darbą buvo padaryti dideli rezervai. Ir tai suprantama — juos diktavo nedarbo baimė. Naujosios konvencijos 12 str. nustato, kad pabėgėliams garantuojama teisė užimti apmokamą darbą, naudojantis toms privilegijomis, kurios suteikiamos „daugiausiai privilegijuotai užsieniečių grupei“.

Dar didesnė pažanga padaryta straipsniuose, kalbančiuose apie socialinę pagalbą ir draudimą. 18 ir 19 str. str. pabėgėliams šioje srityje suteikia tas pačias teises, kaip kad turi vietiniai gyventojai.

Kaip pasikeitė pažiūros ir pabėgėlius, galima spręsti iš to fakto, kad panašią konvenciją 1928 m. svarstant Zenevoje, buvo atsakyta į ją išrašyti str., kad pabėgėliai turi lygią teisę į socialinę pagalbą kaip ir juos priėmusio krašto piliečiai.

Didelės principinės reikšmės turi 28 konvencijos straipsnis, draudžias išsiųsti vistic dėl kurios priežasties pabėgėlių į tokius kraštus, kur jo gyvybei ar laisvei gresia pavojus dėl rasinių, religinių ar politinių priežasčių.

Tas paruoštas pabėgėlių teisių konvencijos projektas bus svarstomas JT ūkinės ir socialinės tarybos liepos mėn. sesijoje. Jei jis bus juo užgirtas, bus suaukta specialiai konferencija jai galutinai priimti, o po to ją dar turės ratifikuoti atskiros valstybės. Pagal projektą konvencija įsigalioja ją bent dviem valstybėm ratifikavus.

Tokiu būdu, sutraukus, apie būsimąją pabėgėlių globą galima štai ką pasakyti. 1951 m. pradžioje pradės veikti Aukštasis JT pabėgėlių Komisariatas ir maždaug tuo pačiu laiku įsigalios ir pabėgėlių teisių konvencija, nustatanti jų teises ir pareigas.

Tačiau tikrą atsakymą į klausimą: ar Jungtinių Tautų organizacija iš tikrųjų išpildė jai atitekusį istorinį uždavinį — suteikti pagalbą milijonams pabėgėlių, galima bus duoti tik vėliau, kai paaiškės kas bus pastatyta šio Aukštojo Komisariato priešakyje.

Stovykla likviduota

Watenstedtas. Po Vokietijos kapituliacijos buv. „Hermann Göring“ fabriku viename barake prie Balkanų tautų dypukų prisiliejo 72 lietuviai, keli estai ir keli latviai. Barakuose nebuvo nei langų, nei durų, kiti barakai buvo visai sugriuvę nuo bombardavimų, bet, įdėjus daug darbo, aptvarkyti ir pritaikyti gyventi. Nors stovyklos gyventojų daugumą sudarė kitataučiai, jai vadovavo lietuviai. Juos išskėlus, jį Watenstedtą atsikėlė Braunschweigo lietuvių gimnazija.

Ilgus metus stovyklos komendantu buvo lietuvis ats. mjr. Vismantas, kuris savo taktiškumu sugebėjo įsigyti simpatijas ne tik lietuvių, bet ir kitų tautų tarpe.

Vėliau stovykloje lietuvių skaičius padaugėjo ir siekė 800 asmenų. Dabar stovykla likviduojama ir apie 290 asmenų iškelta į Oldenburgą. Likusieji iškeliami į Rheine stovyklą, iš kur busia perduoti į vokiečių ūki; nes dėl įvairių priežasčių negali emigruoti. Visą laiką stovykla buvo anglų ir vokiečių laikoma pavyzdžiu kitoms stovykloms. St.

Šitas klausimas turi daugiau reikšmės negu komisariato statuto ir konvencijos atskirų nuostatų suformulavimas.

Pirmą kartą pabėgėlių problema iškilo po I. D. karo. Ja tada rūpinosi Tautų Sąjunga. Ir kad ji tada buvo palyginti neblogai išspręsta, dėl to kaltas tik aukštojo Komisarso F. Nanseno orumas. Po jo mirties tas komisariatas gavo „Nanseno komisariato“ vardą. Jo dėka buvo įvesti pabėgėlių pasai (Nanseno pasai) ir priimta pirmoji konvencija apie pabėgėlių teises.

Kas gi pakeis Nanseną 1951 metais? Kas stos naujos, mums taip svarbios įstaigos priešakyje? Jei juo bus paskirtas užsienio reikalų ministerijos valdininkas, kuris į šias pareigas žiūrės, kaip į etapą savo karjeroje, arba koks milijonierius amerikietis, noris vaidinti tarptautinės organizacijos galvos rolę — pereitą savaitę samprotavo Amerikos rusų laikraštis NOVOJE RUSKOJE SLOVO — tai tektų bėgti, kad visas reikalas pakryps nepageidaujamon pusėn. Į tą postą, kuris ypatingų teisių nesuteikia, turi būti paskirtas toks žmogus, kurio asmeninis autoritetas priverstų su juo skaitytis atskirų kraštų vyriausybės!

Apie kandidatus į Aukštojo Komisarso vietą šiuo tarpu dar nieko negirdėti. Atrodo, kad naujas Nanseno komisariatas tikrai bus, bet ar atsiras naujas Nansenas?

Pirmas „oficialus“ Čiurlionio pasirodymas

Clevelandas (L). Sekmadienį, kovo 26 d. čia įvyko pirmasis Čiurlionio ansamblio koncertas (iki šiol Čiurlionio ansamblio choras dalyvavo kai kuriuose parengimuose tik „neoficialiai“). Koncerto programoje: mišrus choras, vyrų choras, tautiniai šokiai, moterų ir mišrus choras su tautinių instrumentų orkestru. Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu.

Dailės paroda Waterburyje

Balandžio 22 d. Waterburyje, Conn. atidaroma lietuvių dailės paroda, kuri truks apie 2 savaites. Tėjimas parodon nemokamas. Išlaidos — apie 1.500 dolerių — bus padengtos iš aukų, parengimų ir parodos leidinių.

MTL skyrių atstovų suvažiavimo rezoliucijos

Mažosios Lietuvos tarybos skyrių atstovų suvažiavimas, įvykęs 1950. III. 16—19 Schw. Gmündo lietuvių stovykloje, priėmė eilę rezoliucijų, kurias čia ir išskelbiame. Įžangoje nurodyta, kad Mažosios Lietuvos Taryba yra Maž. Lietuvos gyventojų valios reikšėja. MTL bus sudaryta 1918 m. Tilžeje iš tų lietuviškų organizacijų atstovų, kurios gynė ML tautinius, kultūrinius ir ekonominius reikalus. Toliau pabrėžiama, kad ML lietuviai, nors gyvenami ant Vakarų ir Rytų slenkščio, iš visų pusių spaudžiami, skaudžia kaina išlaikė savo tautos gyvybę. Jie kaip ir D. Lietuvos lietuviai, neparadavo savo tautiško veido, visuomet glaudžiai bendradarbiavo, dalijosi savo dvasios turtais bei idėjomis ir palaikė vienas kitą laimėje ir nelaimėje.

Po įvairių istorinių momentų išskėlimo, kuriuos iš dalies jau paskelbėme str.: „Pakartojimo vertos pastangos“ LIETUVIO II Nr. ir „Mes nenorime vergauti svetimiesiems“ LIETUVIO 12 Nr., teigiama:

Mažosios Lietuvos Taryba, kaip Mažosios Lietuvos organas, apjungęs didelę dalį patriotinių ir sąmoningų Mažosios Lietuvos lietuvių, kaip visose sunkiose valandose, taip ir dabar, sėkmingai kovai dėl mūsų krašto išlaisvinimo skelbia:

1. Tik visi lietuviai, būdami vieningi, galėsime sėkmingai kovoti dėl Lietuvos laisvės; gi vienybė būtinas sąlyginis visų lietuvių nuosirdus reikalų supratimas ir bendradarbiavimas;

2. Mažosios Lietuvos lietuviai svetimųjų vėl yra laikomi žmonėmis bei teisių ir savo tėviškė. Jų asmeninė, tautinė, sąžinės, religinė ir politinė laisvė yra visur smarkiai varžoma. Jie gyvena nuolatiniame baimėje ir skursta varguose. Svetimieji mus naikina, klastoja mūsų praeitį, politinę ir kitokią valią bei siekius ir kalba mūsų vardu. Naujiejai kurstytojai visomis priemonėmis skaldo mūsų jėgas ir sėja neapykantą ne tik mūsų tarpe, bet ir tarp svetimtaučių;

3) Lietuviai visais šiais karo ir žmogaus persekiojimų laikais iki šio momento kovoję dėl savo krikščioniškų įsitikinimų net savo gyvybės kaina. Čia buvo skirtingų tarp evangeliškų ir katalikų: visi drauge kentėjo Gestapo kalėjimuose ir kacetuose, o ir šiandien dar aukojasi bolševikų MVDistų rūsiuose, tėvynės miškuose ir Sibiro tajgose. Tai, gi, esame giliai įsitikinę, kad tiek šiuo momentu, kada mūsų Mažosios ir Didžiosios Lietuvos žmonės bendro priešo pavergtame krašte ar ištėmimo kenčia sunkiausią priepaūdą ir kasdieną žiūrį mirčiai ir aisk, nėra tiek ir ateityje nebus tikslu eiti su tais, kurie kovoja tik už katalikišką Lietuvą, nei su tais, kurie siūlo mums atsakyti tuo vienybės su Didžiąja Lietuva ir blokuotis tik su svetimtaučiais, kad ir to paties evangeliško tikėjimo žmonėmis.

Velykos - džiaugsmo ir vilties šventė

Kaip mažai yra šiandien pasaulyje džiaugsmo, tikrojo džiaugsmo. Net tie, kurie kartais net labai nuosirdžiai juokiasi, daug juokiasi, ir jie, jei atveria širdį, parodo savo nerimą, nusiminimą. Ir šiandien pasaulyje daug kenčiančių, nusiminusių ir liūdinčių žmonių, šeimų, tautų. Kad ir mūsų tauta priklausau prie tų liūdinčių tautų, visi žinome ir skaudžiai tai išgyvename.

Mūsų liūdesys, mūsų nuotaika, yra labai panaši į nusiteikimą apaštalių ir Kristaus mokinių po to, kai Kristus buvo suimtas, tardomas, kankinamas, ypač po to, kai Jis mirė ant kryžiaus. Daugeliui atrodo, kad jau viskas baigta. Ar gali būti didesnis bankrotas, kaip po visų stebuklų ir po tokio didelio pasisekimo mirti ant kryžiaus. Apaštalus apėmė baimė, nusiminimas, beviltiškumas. Viskas baigta. Visi jų planai sugriuvo. Petras bijo paprasčiausios tarnaitės ir išsigina Kristaus. Kiti, jei susirenka kada pasitarti, tai užsiraikina. Velykų rytą du apaštalai bėga iš Jeruzalės į Emaus miestelį. Visus apaštalus apėmė stiprus baimės jausmas, bet ir buvo ko bijoti. Jų laukė panašus likimas — pasmerkimas ir mirtis.

Bet štai viskas pasikeičia! Išgirdę apie Kristaus prisikėlimą apaštalai netiki. Jie, kurie matė Jį ant kryžiaus, netekusį kraujo, ypač po to, kai Jam buvo pervertas šonas ir perverta širdis, kaip gi jie gali tikėti, kad Jis prisikėlė. Tomas sako netikėsiąs, kol neįdešias į Kristaus rankų ir šono žaizdas savo pirštu. Ir, kai jie susirinkę tariasi — duris jie užrakino, kai jų tarpe staiga pasirodo Kristus, juos kalbina, ir Tomui liepia pirštus įdėti į rankų ir šono žaizdas, dabar visi jie, taip pat Tomas, tiki.

Koks džiaugsmas! Tas džiaugsmas padaro iš tų nusiminusių ir išgandintų būtybių didvyrius. Dabar jie eina drąsiai į pasaulį ir skelbia Kristų prisikėlusį iš numirusių. Tik dabar jie suvokė, kad Kristus laisvai ėjo į mirtį, norėdamas savo kančia atpirkti žmones. Tie baiktūs vyrai įgyja dabar tiek drąsos, kad jie nebijo nei kančių nei mirties. Kristaus prisikėlimą jie paliudija savo kančiomis ir krauju, savo mirtimi. Beveik visi apaštalai miršta savanoriškai dėl Kristaus. Jūs seka tūkstančiai tikinčiųjų, tūkstančiai kankinių. Ir tas krikščionių kraujas pasidarė krikščionybės sėkla. Krikščionys miršta giedodami džiaugsmo giesmes.

Velykos yra džiaugsmo šventė. Jos primena, kad liūdesys, vargai ir kančios yra čia žemėje riboti, jie baigiasi, pračina. Velykos primena, kad nereikia per daug nusiminti! Po ilgos Gavėnios seka linksmas Velykų rytas. Tai žinotina pavieniams atskiriems žmonėms, tai žinotina ir tautoms! Tauta, kuri nori gyvent laisvai ir dėl tos laisvės kovoja, sulauks savo Prisikėlimo dienos.

Šių Šventųjų Metų Velykų varpų garsai nežadina ir mūmės geresnių dienų viltį, teburia mus vieningon kovon dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Ateis diena, kada visa mūsų šiandien liūdinči tauta nuims gedulo ženklą, kada Kaune Karo Muziejaus Varpų aidai susilies su Kauno ir Vilniaus ir visos Lietuvos bažnyčių varpų aidais, skelbiančiais pasauliui ir viems išmėtytiems lietuvių tautos vaikams didelį džiaugsmą - Lietuvos Prisikėlimo Dieną - Diem Resurrectionis Lituaniae.

K. K. Mažutis

Atviras žodis

BRANGININKAI

Skaityti. Alfonsas Paulauskas, Stockton on Tees, Co, Durham, Anglijoje rašo:

Iškilmingom progom kalbama apie lietuvišką solidarumą... bet nuoguje gyvenimo realybėje pasitaiko ir priešingai... Viena Anglijos lietuvių tarybos progos susipažinti su anglišku teismu. Už tris jos vizitus ir stojimą teisme anglų advokatas iš jos paėmė 2 svarus. Tam pačiam advokatui pareikalavus jos smulkios biografijos, ji ją parašė (8 laiškinio pop. lapus) ir nunešė į D. Britanijos Lietuvių Sąjungos Centro Valdybą išvesti. Sąjunga sutiko išvesti, bet už darbą pareikalavo 10 svarų! Moterėle, uždirbanti ir savaitę tik 3 svarus ir už juos vos pragyvenanti su mažu vaiku, paprašė rankraštį gražinti. Sąjunga buvo maloni ir rankraštį gražino neversta. Man atrodo, kad D. B. L. S. Centro Valdyba tokiu elgesiu daug simpatijų nelaimės, vargu ar tai jai padės sutelkti naujų narių ir nusipirkti nuosavus namus.

DAR DĖL TŲ SLYVŲ

„Lietuvio“ 11 numeryje buvo skait. S. V. laiškas, kuriame nusiskundžiama, kad Liet. Raud. Kryžiaus Vyr. Valdyba Heilbrono sanatorijoje besigydančius lietuvius ligonius šiais metais susėlpsui tik 2 svarais cukraus, 2 sv. dž. slyvų ir 1/2 sv. arbatos.

Čia truputį prasilenkta su faktais. Minėtos gėrybės buvo išdalintos š. m. vasario 25 d. G. vasario 27 d. ligoniams buvo išdalyti dar gauti per tą patį L. R. Kr. 10 (dešimt) originalių maisto pakietėlių, aukotų Kanados Liet. Sąjungos St. Catharines skyriaus tautiečių.

Be to, šiais metais vienas kitas ligonis yra gavęs ir piniginių pašalpų pagal atskirus pareiškimus.

Tiek dėl faktų. Žinoma, parama, kurią gauna mūsų ligoniai iš labdarinių organizacijų, nėra žymi. Kai L. R. Kr. sandėliai ir kasos yra tušti, tai, savaime aišku, nėra ką ir padalinti. Tad ir itin tinka „Lietuvio“ redakcijos pastaba prie ano S. V. laiško, esą tai skelbiama tam „kad skaitytojams primintu, jog dar turime brolių, kurių negalime palikti likimo valiai“. Būtų gera, kad šita išgirstų tautiečiai ir šiaip ir anapus Atlanto.

Liet. Raud. Kryžiaus Igaliotinis Heilbrono sanatorijoje.

LIETUVIS išeina kartą į savaitę — penktadienis. Atskiro numerio kaina — 0,75 DM, mėnesinė prenumerata — 3 DM. Užsienio prenumeratoriai, kurie negali apsimokėti Vokietijoje markėmis arba atsistų po 7 tarp. pašto kuponus mėnesiui už 1 egz. prenumeratą, laikraštį užsisako per LIETUVIO atstovybes užsieniuose: D. BRITANIJoje: Mr. J. Palšis, 10. Warrel's Terrace, BRAMLEY-LEEDS, England, Prenumeratos kaina 5 shil. mėnesiui. JAV; Mr. Steponas Nasvytis, 4579 W 157 St., CLEVELAND, Ohio, USA, Prenumeratos kaina 0,50 dol. mėnesiui. KANADOJE: Mr. K. Andriūškevičius, 5155 Bourbonniere str. Ap. 6, Montreal, Que., Canada. Prenumeratos kaina 0,50 dol. mėnesiui. AUSTRALIJOJE: Mr. Jurgis Glušauskas, 35 Cator str., West Hindmarsh, Adelaide, S. A., Australia. Prenumeratos kaina 5 shil. mėnesiui. BELGIJOJE: Mr. Stp. Paulauskas, 81/186, Paire de Horloz, TILLEUR - LIEGE, Belgie. Prenumeratos kaina 26 fr. mėnesiui.

Išsklaidyta DP grobikų gauja

Viena. (L). Amerikiečių armija praneša, kad Austrijoje padaryta nekenksminga viena žmonių grobėjų ir kontrabandininkų grupė, kuriai vadovavo sovietai. Amerikiečių agentai suėmė 15 tos gaujos narių, o kiti pasislėpė arba visai iš Austrijos pabėgo.

Pagrindinis gaujos uždavinys buvo: grobti ir per sieną pergabenus sovietams išduoti Austrijos amerikiečių zonoje gyvenančius DP. Už kiekvieną pagrobtą ir rusams išduotą DP banditams būdavo viena mėnesį teikiama globa, vykdančią cigarečių kontrabandą iš Vengrijos į Austriją. Apskačiuojama, kad iš to šmugelio banda yra uždirbusi per 4 mil.

Stovyklinis gyvenimas tebeverda

Schwäbisch Gmündas. Iki šiol čia vis dar sėkmingai veikia lietuvių gimnazija, kuriai vadovavo Pr. Pauliukonis, drauge eidamas ir tremtinių švietimo valdybos pirminko pareigas. Jam neseniai išemigravus, naujuoju gimnazijos direktoriumi paskirtas dr. J. Grinius.

— Kovo 26 — balandžio 2 d.d. čia buvo įvykdytos rekoleccijos — misijos. Vadovavo vienuolis jezuitas Tėvas Gutauskas. Konferencijos buvo pavairinamos momentui pritaikytai šviesos paveikslais.

—Stovykloje jau kelinti metai sėkmingai veikia vartotojų kooperatyvas „Parama“. Iš savo pelno jis dažnai sušelpia įvairias lietuviškas kultūrines institucijas.

dolerių. Ligi šiol išaiškintas 4 DP pagrobimas, tačiau tikima, kad sovietams išduotų žmonių skaičius yra žymiai didesnis.

Banditų vadas, pasklidus žiniai apie gaujos išsprogdinimą, buvo sovietų areštuotas, tačiau netrukus iš kalėjimo „pabėgo“. Sovietų pulk. Itn. Karandašovas, kuris šioms operacijoms iš savo biuro Vienoje vadovavo, pašauktas į sovietų armijos vyr. būstinę Badene (prie Vienos) pasiaiškinti, kaip amerikiečiai galėjo daugumą bandos narių areštuoti. Kapitonas Orlovas ir Fuchinas, kurie grobikus globojo, tebesėdi Vienoje.

Prieš keletą dienų JAV karinis teismas nubaudė du karinius policininkus po 20 ir 15 m. priverčiamųjų darbų už dalyvavimą sovietų vadovaujamuose žmonių grobimuose (žiūr. LIETUVIO 7 Nr. žinutę „Geri sargybina“).

Paskutinėmis žiniomis, besislapstęs gaujos vadas Benno Blumas, per susišaudymą su prancūzų ir amerikiečių karine policija buvo nušautas.

ISPĖJIMAS

Keletas atsitikimų verčia atkreipti dėmesį, kad yra griežtai uždrausta amerikinius pašto maišus naudoti privatiniam багаži gabenči. Šių pašto maišų panaudojimas kitiems, netiesioginiams tikslams yra nusikalčiamas JAV įstatymams, už kurį baudžiama. Visi DP ir pabėgėliai, turį tokių maišų, jokių būdu negali jų naudoti savo багаžiui sudėti. (IRO)